

Elektronikusan aláírta:

Dr. Mayer Balázs

Sajgó

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 0 0 6 2 - 0 / 2024		
Érkezett: 2024 JAN 09.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 5	Kezelőiroda: <i>lu</i>

Az Alkotmánybíróság
részére

2023 -12- 20

P20539/2024

a Kecskeméti Járásbíróság
útján

indítványozó

képviseli:

Mayer M. Balázs Ügyvédi Iroda

alkotmányjogi panasza

a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.333/2022/4. sz.
ítéletével szemben

[REDACTED]

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Mayer M. Balázs ügyvéd [REDACTED]

[REDACTED], mint [REDACTED]

[REDACTED] a továbbiakban: **panaszos**) csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Pp. 425. § (1) bekezdése szerint

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő az alábbiak szerint:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.333/2022/4. sz. ítéletének (a továbbiakban: **támadott ítélet**) alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mert e bírói döntés

- alkotmányosan meg nem engedett módon korlátozza a panaszos szerződési szabadságát [Alaptörvény M) cikk (1) bek.] és tulajdonhoz való jogát [Alaptörvény XIII. cikk (1) bek.];
- nem tartja tiszteletben a törvény előtti egyenlőség követelményét [Alaptörvény XV. cikk (1) bek.], és
- összeegyeztethetetlen a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [XXVIII. cikk (1) bekezdés] érvényesülésére vonatkozó alaptörvényi követelményekkel,

ennélfogva a panaszos Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét okozza.

Egyidejűleg kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti kivételes jogkörében eljárva hívja fel a Kecskeméti Járásbíróságot az általa 3.P.20.539/2021/20. számon meghozott és a támadott ítélet által helybenhagyott **ítéleti rendelkezés végrehajtásának felfüggesztésére**, mert a felfüggesztés elmaradása esetén a panaszost kétségtől súlyos és helyrehozhatatlan kár éri. A végrehajtás felfüggesztésének szükségességét megalapozó érvelés az indítvány 4. pontjában olvasható. Tájékoztatjuk a T. Alkotmánybíróságot, hogy a végrehajtás felfüggesztését az annak elrendelésére elsődlegesen jogosult, elsőfokon eljáró Kecskeméti Járásbíróságtól is kértük.

[REDACTED]

tehát a hitelezői igény bejelentésének elmulasztásához kapcsolódó jogvesztés nem szorul a felszámolási eljárás keretei közé, ezért az alperesi követelések érvényesíthetősége szempontjából irreleváns, hogy a felperes a hitelezői igények maradéktalan kielégítésére figyelemmel – a Cstv. 45/A. §-a alapján – végül nem szűnt meg. Az alperes így elvesztette a kölcsönszerződésből eredő anyagi jogosultságait, a szerződésből eredő érvényesíthető jog hiányában pedig zálogjoga is megszűnt, ezért a felperes felhívására köteles lett volna hozzájárulni annak törléséhez. Mivel ennek nem tett eleget, ezért a felperes megalapozottan kérte a jognyilatkozat pótlását.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2.Pf.20.955/2022/6. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, és a jelzálog jog törlésére vonatkozó jognyilatkozat pótlására irányuló keresetet elutasította. A másodfokú bíróság – a felszámolási eljárás céljából (Cstv. 1. § (3) bek.) kiindulva és a felszámolási eljárásra vonatkozó szabályok rendszertani értelmezésére támaszkodva – **arra jutott, hogy az alperes követelése vonatkozásában nem következett be jogvesztés, mert a felszámolási eljárás nem az általános szabályok szerint zárult, hanem a Cstv. 45/A. §-ban rögzített speciális szabályozás szerint.** Mivel jogvesztés nem következett be, az alperesnek nem kellett hozzájárulnia a zálog jog törléséhez, így az e jognyilatkozat pótlására irányuló kereset alaptalan.

A felperes felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria Pfv.I.21.333/2022/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletének az egyetemleges jelzálog jog törlésével kapcsolatos alperesi jognyilatkozat pótlására vonatkozó rendelkezését helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy „a Cstv. 37. § (3) bekezdése a jogvesztés tartalmát, anyagi jogi jogkövetkezményeit nem határozza meg, ugyanakkor azt a joggyakorlat és a jogirodalom egységesen úgy értelmezi, hogy a jogvesztés az alanyi (anyagi) jog, a követelés végleges megszűnését (elenyészését) jelenti, vagyis a követelés még naturális obligációként sem marad fenn”. A fenti gyakorlat alapjaként a Kúria az 1/2010. PJE jogegységi határozat indokolásának III. pontját jelölte meg, amely kifejezetten tartalmazza, hogy az időmúlásnak a polgári jogban kétféle hatása van: az igényérvényesítés elmulasztása bizonyos idő elteltével vagy magát az alanyi jogot szünteti meg, vagy az alanyi jog nem szűnik meg ugyan, de állami kényszerrel többé nem érvényesíthető. Az előbbi esetben jogvesztő határidőről, az utóbbi esetben pedig elévülésről van szó. A 4/2003. PJE jogegységi határozat indokolásának VI/2. pontjára hivatkozással nyomatékosítja a Kúria, hogy az érvényesíthetőség létszakába jutott igény idővetületét szabályozó anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának a jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével áll be. Mindezek alapján, ha a hitelező a felszámolás közzétételétől számított 180 napon belül – igénybejelentési kötelezettsége ellenére – nem jelenti be követelését és nem fizeti meg a nyilvántartásba-vételi díjat, akkor a határidő utolsó napjának elteltével alanyi joga – és az abból eredő követelése – véglegesen megszűnik, követelése még természetes kötelemként sem marad fenn. **Ez a jogkövetkezmény független a felszámolási eljárás későbbi eredményétől, annak befejezési módjától, mert az anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével beáll.** A Kúria álláspontja szerint a Cstv. 37. § (3) bekezdése ezért nem áll az általános és a speciális viszonyban a felszámolási eljárás befejezésének egyes eseteivel, így az egyezséggel (Cstv. 41. §), valamint a tartozások megfizetésén alapuló felszámolási eljárás megszüntetésével (Cstv. 45/A. §).

1. AZ ALAPÜGY: TÉNYÁLLÁS ÉS PERTÖRTÉNET

A panaszos ellen jognyilatkozatának pótlása iránt indult per, miután nem járult hozzá az ingatlannyilvántartásba bejegyzett – a felperes gazdasági társaság tulajdonában álló ingatlanokat terhelő – jelzálogjogának törléséhez. A Kúria támadott ítélete ezt a pert (**alapügy**) zárta le.

Az alapügy tényállása a következőképpen foglalható össze:

2008. augusztus 28-án a panaszos kölcsönszerződést kötött a felperes gazdasági társasággal. E szerződés értelmében hitelezőként 32.000.000 forint kölcsönt nyújtott a felperesnek 2008. október 28-i visszafizetési határidővel, havi 10%-os késedelmi kamattal. A kölcsönszerződéssel egyidejűleg – az abból eredő követelés biztosítására – a felek jelzálogszerződést kötöttek a felperes tulajdonában álló három ingatlanra. A jelzálogjogot az ingatlannyilvántartásba bejegyezték. A felperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását sem határidőig, sem azt követően nem fizette meg.

2010. május 27-én a bíróság elrendelte a felperes felszámolását. Ekkor a panaszos bejelentette hitelezői igényét, de a nyilvántartásba vételi díj befizetésével késedelembe esett, ezért a hitelezői igény nyilvántartásba vételére irányuló kérelmét elutasították.

A bíróság a felszámolási eljárást 2017. július 12-én jogerőre emelkedett végzésével megszüntette a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 45/A. § (1) bekezdése alapján, mert a felszámolási eljárásban a hitelezői igényeket maradéktalanul kielégítették. A felperes azóta is működik, a jelzáloggal terhelt ingatlanok jelenleg is a tulajdonában vannak.

A felszámolási eljárás megszűnését követően a felperes pert indított a kölcsönszerződés késedelmi kamatának mérséklése iránt (**előzményper**). Ezt a keresetet a bíróság elutasította azon az alapon, hogy a felperes által mérsékelni kívánt kamat olyan főköveteléshez kapcsolódik, amely már nem áll fenn. Az ítélet indokolása értelmében a panaszos azzal, hogy a felszámolási eljárásban joghatályosan nem jelentette be a hitelezői igényét, a szerződésből eredő jogait – a Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján – elvesztette.

Az előzményperben hozott ítélet nyomán a felperes kérte az ingatlannyilvántartásba bejegyzett jelzálog jog törlését. A törléshez a panaszos nem járult hozzá. A felperes ezt követően kérte a bíróságtól a panaszos mint alperes jognyilatkozatának pótlását.

Az alapügy pertörténeti állomásai:

A per a Kecskeméti Járásbíróság előtt indult, amely 3.P.20.539/2021/20. számú ítéletével helyt adott a felperes keresetének és ítéletével pótolta az ingatlanokra bejegyzett egyetemleges jelzálog jog törlésére vonatkozó jognyilatkozatot. Indokolása szerint a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztés jogkövetkezményeként az érintett hitelezők anyagi jogosultságai mindenképpen elenyésznek, tekintet nélkül arra, hogy a felszámolási eljárásnak mi lesz a végkimenetele. Az elsőfokú bíróság felfogásában

2. AZ INDÍTVÁNY BEFOGADHATÓSÁGÁNAK ALÁTÁMASZTÁSA

Indítványom megfelel mindazoknak a befogadási feltételeknek, amelyeket az Abtv. a bírói döntéssel szembeni panaszjárás érdemi lefolytatásához az indítványokkal szemben támaszt.

2.1. Panaszos indítványozási jogosultsága

Alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet fordulhat az Alkotmánybírósághoz, feltéve, hogy az ügy érdemében hozott bírói döntés Alaptörvényben biztosított jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

Érintettség

A panaszos az Abtv. 27. §-a értelmében az egyedi ügyben érintett személynek minősül, miután az alapügyben félként (alperesként) vett részt.

Jogorvoslatok kimerítése

A támadott ítélet a rendes bírósági szervezetrendszer csúcsán álló Kúria érdemi döntése, azzal szemben jogorvoslat – az alkotmányjogi panaszt ide nem értve – nem áll rendelkezésre.

Eljárási határidő

A támadott ítéletet a panaszos jogi képviselőjeként 2023. november 10. napján vettem kézhez. A panaszjárás megindítására irányadó hatvan napos határidő megtartott.

Alaptörvényben biztosított jog sérelme

Jelen indítvány egyfelől a Kúria anyagi jogi jogértelmezését, másfelől a Kúria eljárását kifogásolja. Az indítvány az ítéletet mindkét vonatkozásban a panaszos Alaptörvényben biztosított alanyi jogaira hivatkozással támadja, ennélfogva olyan alkotmányos alapokon áll, amelyek alkotmányjogi panasz alapját képezhetik.

Az indítvány jogalapjaként megjelölt jogosultságok – egy kivétellel – az Alaptörvényben nevesített jogosultságok: ilyen az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti egyenlőséghez való jog, miként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog is. Az indítványban hivatkozott szerződési szabadságot az Alaptörvény ugyan nem nevesíti, azt azonban az Alkotmánybíróság az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdéséből levezethető alanyi jogként ismeri el [elsőként 3192/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21], megerősíti pl. 8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [85]-[86] és számos későbbi határozat].

2.2. Az Abtv. 29. §-ában rögzített kritériumok

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha annak tárgya bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. A testület gyakorlata értelmében ennek a befogadási feltételnek a szigorú számonkérése a legfőbb garanciája annak, hogy az Alkotmánybíróság ne lépjen superbírósági szerepkörbe, vagyis ne egy negyedfokú hagyományos jogorvoslati fórumként funkcionáljon. Az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételeknek ezt a rendeltetését szem előtt tartva a következőket adom elő.

2.2.1. Annak igazolása, hogy az ítéletben azonosítható olyan alaptörvényellenesség, amely a bírói döntést érdemben befolyásolta

A támadott ítélet nem egy klasszikus alapjogi perben született, hanem egy jelzálogjog törlésére vonatkozó jognyilatkozat pótlása iránti perben. Az Abtv. 29. §-a szerinti feltétel teljesülésének igazolásához ezért mindenekelőtt arról kell meggyőződnöm a t. Alkotmánybíróságot, hogy indítványom nem pusztán törvényességi, hanem alkotmányossági kérdések vizsgálatát kéri a testülettől. Ehhez egyfelől igazolnom kell azt, hogy az a jogértelmezési kérdés, amit a jelen indítvány az Alkotmánybíróság elé tár, **direkt alkotmányjogi relevanciával bír, és nem pusztán szakjogi jogértelmezési kérdés.** Másfelől, mivel az indítvány nem csupán a Kúria jogértelmezését, hanem annak eljárását is vitatja, indítványomnak arról is meg kell győznie az Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria eljárásában olyan súlyos hiba azonosítható, amely felér az alkotmányosság szintjén is értelmezhető eljárási jogsértés erejével.

Az alapügyben eljáró bíróságoknak – az ügy lényegét tekintve – a Cstv. 37. § (3) bekezdésében **deklarált jogvesztés tartalmát, jogkövetkezményeit kellett értelmezniük.** Az alapügyben a jogértelmezési kérdés egész pontosan úgy merült fel, hogy Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztés, amely a felszámolási eljárásban a hitelezői igény bejelentésére irányadó határidő elmulasztásához kapcsolódik – akadályát képezi-e a felszámolási eljárás során nyilvántartásba nem vett hitelezői igények érvényesítésének akkor, ha a felszámolási eljárás végül nem eredményezi az adós gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnését, mert az eljárásban a tartozások maradéktalanul megtérülnek (Cstv. 45/A. §). Ezen a jogértelmezési kérdésen dőlt el az, hogy az a hitelezői követelés, amit a felperes adós ingatlanán fennálló jelzálog biztosít, és amelyre vonatkozóan az alperes (a panaszos) elmulasztotta megfizetni a nyilvántartásba vételi díjat, fennmaradt-e azt követően, hogy az adós a felszámolási eljárásban teljes mértékben fizetéképességét bizonyította, ezért vele szemben megindult felszámolási eljárást a Cstv. 45/A. §-a alapján megszüntették.

Ahogy a Kúria döntése is rögzíti, a Cstv. nem határozza meg a 37. § (3) bekezdés szerinti jogvesztés tartalmát, anyagi jogi jogkövetkezményeit, ezért az értelmezésre szorul. Hogy a jogvesztés tartalma, hatóköre mennyire nem magától értetődő, azt jól mutatják az alapügyben született, egymásnak ellentmondó ítéletek. A Kúria ítélete azonban nem önmagában azzal ad alapot alkotmányjogi panaszra, hogy vitatható.

Alkotmányjogi panasznak azért van helye a támadott ítélettel szemben, mert a Kúria az Alaptörvényben elismert jogok – nevezetesen a szerződési szabadság és a tulajdonhoz való jog – által védett életviszonyba avatkozott be. Ilyen beavatkozás pedig csak az Alaptörvénnyel összhangban, az érintett jogok korlátozására irányadó követelmények érvényesülése mellett, a törvény előtti egyenlőség követelményének feltétlen tiszteletben tartásával történhet.

Az M) cikk (1) bekezdéséből levezethető szerződési szabadság érintettsége és sérelme

A jogvesztés jogkövetkezményeinek értelmezése során az eljáró bíróságok arról döntöttek, hogy a per eldöntésekor a peres felek között fennáll-e még szerződéses kötelelem, vagy az már megszűnt a hitelezői igény nyilvántartásba vételi díjának megfizetésére nyitva álló határidő utolsó napjának elteltével. Fennáll a kötelelem, ha a jogértelmezés arra vezet, hogy a jogvesztés a felszámolási eljárás keretén belül áll csak be, vagyis csak a felszámolási eljárásban zárja el a hitelezőt igénye érvényesítésétől, attól nem, hogy a végül fel nem számolt adóssal szemben később érvényesítse követelését. Az ezzel szembemenő értelmezés szerint a jogvesztés „túlmutat” a felszámolási eljáráson, így a jogvesztéssel érintett hitelező akkor is elesik követelése érvényesítésétől, ha szerződéses partnere – fizetőképességnek bizonyulva – végül „túléli” a felszámolási eljárást. A jogvesztésnek ezzel az utóbbi, kiterjesztőbb értelmezésével a bíróság szerződéses jogok megszűnését állapítja meg, és ezzel olyan szférába hatol, amely a szerződési szabadság védelme alatt áll.

A szerződési szabadság ugyanis nemcsak a szerződéskötés szabadságát védi, hanem a már megkötött szerződések változatlan tartalommal történő fenntartását is, továbbá azt a szabadságot is, hogy a felek a szerződés módosításáról vagy a szerződéses kapcsolat megszüntetéséről határozzanak {33/2015. (XII. 3.) AB határozat, Indokolás [36]}. Ennyiben a *pacta sunt servanda* magánjogi elv tartalma közjogi védelem alatt áll. Ez a közjogi védelem ugyan nem ér fel az alapjogokra vonatkozó védelem erejével, mivel a szerződési szabadság nem alapjog, de azt biztosítja, hogy a közhatalom önkényesen ne avatkozhatson be a felek autonómiájába. Önkényes a beavatkozás, ha annak nincs ésszerű indoka {3298/2014. (XI. 11.) AB határozat, Indokolás [29]}.

Amint azt az indítvány 3. pontjában alátámasztom, a Kúria nem adta ésszerű indokát annak, hogy a jogvesztés miért nem szorítkozik a felszámolási eljáráson belüli igényérvényesítésre, ilyen indokot pedig a panaszos sem tud azonosítani. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség így abban áll, hogy a támadott ítélet a szerződési szabadságot ésszerű indok nélkül korlátozza.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog érintettsége és sérelme

Kevésbé egyértelmű a tulajdonhoz való jog relevanciája az alapügyben arra figyelemmel, hogy az Alkotmánybíróság értelmezésében a tulajdonvédelem ugyan a vagyoni értékű jogokra is kiterjed {3199/2013. (X. 31.) AB határozat, Indokolás [13]}, számos döntés kifejti, hogy nem minden vagyoni értékű jog élvezi a tulajdonhoz való jog védelmét. Álláspontom szerint azonban a testület gyakorlata

abba az irányba mutat, hogy a támadott ítélet által már megszűntnek nyilvánított zálogjog a tulajdonhoz való jog védelme alatt áll.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése hatályának értelmezésekor a testület a vagyoni értékű jogok tekintetében elsősorban annak tulajdonít jelentőséget, hogy az adott vagyoni értékű jog **kötelmi vagy dologi természetű-e**. E tekintetben az Alkotmánybíróság követi az 1989-es Alkotmányra alapított gyakorlatát, és döntéseiben a 118/B/2009. AB határozatra vissza-visszautalva azt hangsúlyozza, hogy „az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során az olyan jogviszonyoknál, amelyek inkább voltak kötelmi jellegűek (*in personam*), mint dologi jellegűek (*in rem*), nem állapította meg a tulajdoni védelem fennálltát” {lásd pl. 23/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [121], 3347/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [33]}.

Az alapügyben a felperes azért fordult a bírósághoz, hogy a panaszos jelzálogjogának törléséhez szükséges jognyilatkozatot pótolja. A Kúria támadott ítélete a felperesnek ezt az igényét megalapozottnak tartotta és ítéletével a zálogjog megszűnését mondta ki. A kereseti kérelem elbírálása – előkérdésként – kölcsönszerződésből fakadó – és mint ilyen, kötelmi jellegű – jogosultság fennállásának vizsgálatát is magában foglalta, de kétségtelen, hogy a felperes ingatlanán fennálló jelzálogjog érintettsége folytán a bíróság egy dologi jog fennállásáról is döntött.

A zálogjog dologi természetét hangsúlyozza a Ptk. kommentár is: „**A zálogjog abszolút hatályú dologi jog, emellett** azonban, részben az alapügyletből fakadóan, részben pedig a biztosítékhoz kapcsolódóan, e jog fennállásának időtartama alatt a feleket rendszerint egymással szemben kötelmi jellegű jogok és kötelezettségek is terhelik. A Ptk. zálogjogi szabályozása alapvetően a zálogjog mint dologi jog tartalmának a meghatározására irányul. **A zálogjogból fakadó jogok és kötelezettségek nem a felek megállapodásából fakadnak, és a felek megállapodásával nem is alakíthatóak, azokat a törvény határozza meg.** A Ptk. zálogjogi szabályai ezért, a dologi jogi szabályok jellegével összhangban, alapvetően eltérést nem engedő kogens szabályok. E hangsúlyáttolódás szembetűnő következménye, hogy az 1959-es Ptk.-tól eltérően a zálogjog szabályozására a Ptk. Dologi Jogi Könyvében, a korlátolt dologi jogok körében kerül sor”. Ugyancsak a Ptk. kommentár szerint: „A zálogjog dologi jog, azaz a belőle fakadó jogosultságok mindenkivel szemben hatályosak; a zálogtárgy tulajdonosa (a zálogkötelezett) és a zálogtárgy tekintetében bármilyen egyéb joggal rendelkező személy túlni köteles, hogy a zálogjogosult gyakorolja a zálogjogból fakadó jogait. A zálogjogosulttal szemben álló, tűrésre kötelezettek köréből kiemelkedik a zálogkötelezett, akit a zálogjogosult jogai elsősorban érintenek, és akit a tűrésre kötelezettség elsődlegesen terhel. A zálogjogosult és a zálogkötelezett közötti jogviszonyra tekintettel a zálogjogot szokták Janus-arcú, dologi és kötelmi elemeket egyaránt tartalmazó jognak tekinteni. **Önmagában azonban az a körülmény, hogy a tűrésre kötelezettek között van egy személy, aki kiemelten címzettje e kötelezettségnek, nem teszi e jogviszonyt kötelmi jellegűvé.**

Emlékeztetni kívánom az Alkotmánybíróságot arra, hogy a tulajdonhoz való jog tárgyi hatályának és a zálogjog jellegadó ismérveinek értelmezésével az Alkotmánybíróság már arra jutott 159/B/2003.

AB határozatában, hogy: „[e]lvileg a zálogjogra is kiterjed az alkotmányi tulajdonvédelem.” (Indokolás IV. rész).

A fent írtakra figyelemmel állítom a panaszos tulajdonhoz való jogának érintettségét.

A 25/2015. (VII. 21.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a jogalkotóval szemben már megfogalmazta azt az elvárást, hogy a tulajdonhoz való jogot érintő szerződésmódosítások (megszüntetések) során, amennyire lehet, **mindegyik fél méltányos érdekeit figyelembe kell vennie, vagyis érdekegyensúlyra kell törekednie.** A jogalkotói beavatkozás felelősséggel jár, az **nem okozhat a céljával nem indokolható hátrányokat** (Indokolás [67]).

Álláspontom szerint a fenti alkotmányos elvárást **nemcsak a törvények megalkotásakor kell szem előtt tartani, hanem azok értelmezésekor is.** Elvégre a jogalanyok számára irreleváns, hogy jogsérelmüket egy egyértelmű törvényi rendelkezés okozza, vagy az ún. „élő jog”, vagyis a többféle értelmezést megengedő szabálynak az a lehetséges értelme, amely a gyakorlatban érvényre jut. **A bírói beavatkozás ezért éppúgy felelősséggel jár, mint a jogalkotói.** Ezt juttatja kifejezésre az Alaptörvény 28. cikkében szereplő követelmény is, amely elvárja a bíróságoktól, hogy a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. Itt jegyzem meg, hogy jelen indítvány éppen azért nem támadja a Cstv. egyetlen rendelkezését sem, mert megítélésem szerint a panaszos jogainak sérelmét nem a releváns jogszabályi rendelkezések, hanem azok hibás értelmezése okozza.

Ami azt a követelményt illeti, hogy az állami beavatkozás a tulajdonhoz való jogba nem okozhat a céljával nem indokolható hátrányokat: ahogy az M) cikk vonatkozásában már rögzítettem, és ahogy azt majd az indítvány 3. pontjában részletesebben is kifejtem: a Kúria indokolása nem tért ki arra, hogy miféle érdeket véd, mi célt szolgál a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztés kiterjesztőbb, a szerződéses jogviszonyba mélyebben behatoló értelmezése. **A kúriai döntéssel előidézett hátránynak tehát már a legitim célja sem látszik.**

Ami pedig a felek közötti érdekegyensúlyt illeti: megítélésem szerint **a Kúria jogértelmezése során egyáltalán nem kereste az érdekegyensúlyt a felek között.** Ez a szempont nem jelenik meg az indokolásban, a támadott ítélet pedig – az előnyök és hátrányok szempontjából – teljesen aszimmetrikus jogi pozíciót eredményez a felek között. **Az ítélet értelmében ugyanis a fizetőképességnek mutatózó adós teljesítés hiányában, mindenféle jogkövetkezmény nélküli szabadulhat egy zálogjoggal biztosított kötelemből.** Teheti mindezt azért, mert a hitelezője nem vett részt az adóssal szemben indult felszámolási eljárásban, ti. abba joghatályosan nem jelentkezett be.

A fentiek alapján **a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában abban áll, hogy a támadott ítélet a panaszos tulajdonhoz való jogát alkotmányosan nem megengedett módon korlátozta.**

Az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése szerinti egyenlőséghez való jog érintettsége és sérelme

A támadott ítéletben a Kúria **teljesen egyformán kezeli a ténytzerűen különböző helyzetben lévő hitelezőket**, amikor indoklásában leszögezi, hogy a Cstv. 37. § (3) bekezdés szerinti jogkövetkezmény alkalmazása szempontjából irreleváns, hogy a felszámolási eljárás milyen eredménnyel zárul. Teszi ezt **anélkül, hogy indoklásában a tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indokkal szolgált volna arra, hogy a ténylegesen eltérő helyzetű személyek miért esnek egységes jogi megítélés alá.**

Az Alkotmánybíróság szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének az értelmezett tartalma **nemcsak a jogszabályokra irányadó alaptörvény-ellenességük vizsgálatakor, hanem a bírói döntésekben megjelenő jogszabály-értelmezésre is, a jogszabályok normatartalmának meghatározása során, a jogszabály konkrét tényállásra vonatkoztatásánál** {3095/2016. (V. 12.) AB végzés, Indokolás [11]}

A testület gyakorlata szerint hátrányos megkülönböztetést nem csak azonos csoportba tartozó személyek eltérő kezelése valósíthat meg, hanem az is, ha ténylegesen különböző helyzetben levőket kezelnek azonosan. A diszkrimináció tilalma tehát egyfelől azt követeli meg, hogy a különbözőeket különbözően, másfelől azt, hogy az azonosakat azonos módon kezelje a jog: „az egyenlő bánásmód követelményéből az fakad, hogy a hasonló eseteket hasonlóan, míg a különböző eseteket különbözőképpen kell kezelni” (3073/2015. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [45]). Azt is megállapította már a testület, hogy „[h]a az állam a különböző helyzetek között – azzal, hogy az azokban rejlő lényeges különbözőségeket figyelmen kívül hagyja – egyenlőtlen elbánást eredményező módon azonosságot állapít meg, az személyek közötti tilos megkülönböztetést eredményez, és ezért alkotmányellenes” (12/2018. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [82]; 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [244]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [49]).

Az alapügyben a panaszos mindegyik bírósági fórum előtt hangsúlyozta, hogy a felszámolási eljárás kivételes – a Cstv. 45/A. § szerinti – kimenetelére tekintettel helyzete nem összehasonlítható azoknak a hitelezőknek a helyzetével, akiknek az adósa a felszámolási eljárás eredményeként megszűnik. A támadott ítélet erre válaszul a következőt rögzíti:

„[a jogvesztés] független a felszámolási eljárás későbbi eredményétől, annak befejezési módjától, mert az anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével beáll” (Indokolás [37]).

Magyarán a Kúria szerint azért nem kell tekintettel lenni az eltérő helyzetben lévők közötti különbségekre a jogvesztés jogkövetkezményeinek meghatározása során, mert a jogvesztés már a felszámolási eljárás során beállt, így nincs jelentősége annak, hogy utána mi történt, mi lett a felszámolási eljárás kimenetele. Könnyű belátni, hogy ezzel az indoklással a Kúria csak formálisan igazolja a különböző helyzetben lévők tekintetében fennálló azonos bánásmódot, valójában **nem adja annak ésszerű indokát**. Igazolás helyett az ítélet **körbenforgó érveléssel operál: éppen azzal érvel, ami igazolásra szorul** (t. hogy a jogvesztés véglegesen beállt).

Elfogadható indok hiányában a panaszosnak hátrányt okozó diszkrimináció önkényes, amely sérti a panaszos azon jogát, hogy a törvény szemében mindenki mással egyenlőként kezeljék.

Mindezek – és az indítvány 3. pontjában előadottak – alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességként azonosítom azt, hogy a támadott ítélet önkényes módon kezeli egyformán a lényeges és releváns szempontból különböző helyzetben lévő hitelezőket.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme

A fent vázolt materiális jogi jogsérelmek forrásaként jelen indítvány valamennyi Alaptörvényben biztosított jogosultság vonatkozásában azt jelölte meg, hogy nincs elfogadható indok a panaszos alkotmányos jogának korlátozására. Az indítvány ennek kapcsán jelezte, hogy elfogadható indokot e jogkorlátozásokra a Kúria döntéséből sem lehet rekonstruálni, mert a támadott ítélet nem tartalmaz a panaszos jogvesztésének indokoltságát érdemben igazoló érvelést. Kindulva abból, hogy az indokolás hiánya felveti a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, az eddig előadottakból okszerűen következik az, hogy a kúriai jogkorlátozást indítványom processzuális szempontból is vitatja.

A 7/2013. (III. 1.) AB határozatában a testület a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosultságaként ismerte el az egyén jogát az indokolt bírói döntéshez. Ezen alapvető jog minimális elvárásaként rögzítette az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok az eljárási törvényeknek megfelelően az ügyben szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit, kérelmeit kellő alapossággal megvizsgálják, és ennek értékeléséről határozataikban számot is adjanak. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket (Indokolás [33]–[34]).

A fentiekkel párhuzamosan az Alkotmánybíróság olyan követelményeket is kiolvasztott a tisztességes eljáráshoz való jogból, amelyek a bírói jogértelmezésre irányadóak. A testület alapállása szerint a *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet, de a *contra constitutionem* jogalkalmazás már felveti a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét {lásd 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az, hogy a hibás bírói jogalkalmazás mikor tekinthető *contra constitutionem* jogalkalmazásnak, a gyakorlatban esetről esetre épül, de az esetjog alapján bizonyosan ilyen az Alaptörvény 28. cikkében szereplő jogértelmezési szabály figyelmen kívül hagyása. A 23/2018. (XII. 28.) AB határozat úgy fogalmazott, hogy „az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése „természetes fogalmi egységet alkot”, és a „jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” (Indokolás [26]). Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.

A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor **azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.** Ennek kapcsán hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogszabályokat értelmező tevékenysége nem válhat egyszerű mechanikus jogszabály-alkalmazássá, hanem – éppen az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályból következően – meg kell hogy feleljen a józan ész követelményének is {3002/2021. (I. 14.) AB határozat, Indokolás [43]}. **A testület szerint ugyanis „fogalmilag nem lehet tisztességes az a bírósági eljárás, amely a józan ész követelményét figyelmen kívül hagyja”** {3002/2021. (I. 14.) AB határozat, Indokolás [52]}

Amint azt az indítvány 3. pontja részletesen bemutatja: a panaszos Alaptörvényben biztosított jogainak fent számbavett megsértése elválaszthatatlan attól, hogy a Kúria **nem merült el az alapügy lényegi kérdésében**, ti. abban, hogy milyen indok szól a panaszos felszámolási eljárásban beállt jogvesztésének véglegessége mellett. Ezt a **perdöntő kérdést a Kúria érdemben nem vizsgálta, így következtetésének indokairól ebben a vonatkozásban nem is ad számot.** Ebből okszerűen következik, hogy a Kúria nem vizsgálta meg az értelmezett törvényi rendelkezés [Cstv. 37. § (3) bek.] célját – annak ellenére sem, hogy a felülírt jogerős döntés és a panaszos ellenkérelme is elsősorban erre alapozta jogértelmezését. Mindezek eredményeként a jogértelmezés olyan eredményre vezetett, amely megítélésem szerint a józan ész követelményébe ütközik. **Nem felel meg ugyanis a józan ész követelményének az, hogy egy fizetőképességű adós mindenféle jogkövetkezmény nélküli szabadulhat egy zálogjoggal is biztosított kötelemből,** pusztán azért, mert a hitelező nem vett részt az adóssal szemben megindult, de végül megszüntetett felszámolási eljárásban.

2.2.2. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések

Indítványom alapvető alkotmányjogi jelentőségű, a konkrét ügyön messze túlmutató kérdéseket is felvet a következő összefüggésekben:

Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésének állított megsértésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merül fel, hogy **milyen alkotmányos keretek között mozog a jogalkalmazó, amikor a *pacta sunt servanda* elvét áttörő anyagi jogi jogvesztés tartalmát, jogkövetkezményeit értelmezi.**

Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésének és XIII. cikk (1) bekezdésének állított megsértésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként azonosítjuk azt a kérdést, hogy **az az Alaptörvényből levezetett követelmény, amelynek értelmében a jogalkotónak a tulajdonhoz való jogot érintő szerződésmódosítások (megszüntetések) során, „amennyire lehet, mindegyik fél méltányos érdekeit figyelembe kell vennie, vagyis érdekegyensúlyra kell törekednie”** {25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [67]}, érvényes-e a bíróságokra is az olyan jogkérdések eldöntésekor, amelyeknek tétje szerződésből fakadó jogok fennállása.

3. A BÍRÓI DÖNTÉS ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGÉNEK TOVÁBBI ALÁTÁMASZTÁSA

Az előzőek rávilágítottak arra, hogy a panaszos szerződésből fakadó jogainak megszűnése („ elvesztése”) vezetett a panaszos Alaptörvényben biztosított jogosultságainak csorbulásához. A jogsérelem az M) cikk (1) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése és a XV. cikk (1) bekezdése szerinti jogok esetében közös töről fakad, ti. onnan ered, hogy nincs objektíve elfogadható indok a jogkorlátozásra: így a szerződési szabadságot korlátozó és a törvény előtti egyenlőséget is relativizáló jogértelmezésnek nincs észszerű indoka, a tulajdonhoz való jogot korlátozó bírói rendelkezésnek pedig nem igazolt a szükségessége, mert a jogkorlátozásnak már a legitim célja sem világos.

Mindezek – illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének – alátámasztására bemutatom alább, hogy a Kúria úgy mondta ki a panaszos szerződésből fakadó jogainak – a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztésből adódó – megszűnését, hogy nem adott elő olyan indokot, amely igazolná, hogy a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztés kizárja a felszámolási eljárásba joghatályosan be nem jelentkező panaszos (mint hitelező) igényérvényesítését a felszámolási eljárást „túlélő”, fizetőképes adóssal szemben. Felülírta viszont a Kúria azt a jogerős ítéletet, amely koherens érvrendszerben igazolta, hogy a jogvesztés – a felszámolási eljárás célját szolgáló jogintézményként – nem érinti a panaszosnak a felszámolási eljárásban végül meg nem szűnt adóssal szembeni igényérvényesítési jogait.

Az ítéletnek az ügy érdemét érintő indokait a támadott ítélet indokolásának [35]-[37] bekezdésében találjuk. Ennek alapján a Kúria érvelési láncolata – általam pontokba szedve, az ítélet szó szerinti szövegezését érintetlenül hagyva – a következőképpen rekonstruálható:

- (1) A követelések bejelentésére meghatározott 180 napos határidő [Cstv. 37. § (1) bekezdés] elmulasztása jogvesztéssel jár [Cstv. 37. § (3) bekezdés].
- (2) A hitelezői igénybejelentés a követelés, a hitelezőt megillető alanyi jog érvényesítését jelenti, az igénybejelentési határidő – a jogintézmény természeténél fogva – anyagi jogi határidőnek minősül {Kúria Gfv.VII.30.201/2018/4. [13]}.
- (3) A felszámolás megindulása korlátozza a követelések érvényesítésére vonatkozó rendes szabályok érvényesülését, így a Cstv. 37. § (1)-(3) bekezdése szerinti jogvesztő határidőn belüli igényérvényesítés hiánya a követelés megszűnésére vezet {Kúria Gfv.VII.30.677/2017/3. [22]-[23]}.
- (4) Ha a hitelezői igény bejelentésére a 180 napos jogvesztő határidőn belül sor kerül ugyan, de ezen határidő alatt nem történik meg a nyilvántartásba vételi díj megfizetése, úgy a hitelező nem válik a felszámolási eljárásban figyelembe veendő hitelezővé (BH2015. 15.).
- (5) A töretlen bírósági gyakorlat szerint a 180 napos jogvesztő határidő elmulasztásának jogkövetkezménye az anyagi jogi jogvesztés. Az általános, feltétlen és jogcímától is független hitelezői igénybejelentési kötelezettség (Kúria Gfv.VII.30.123/2012/3.) mellett a nyilvántartásba-vételi díj megfizetésének is a jogvesztő határidőn belül kell eleget tenni ahhoz, hogy a követelés nyilvántartásba vételre kerüljön (Kúria Fpkf.VII.30.241/2012/2.) {Kúria Gfv.VII.30.327/2015/7., megjelent: BH2016. 311. [14]}.

[REDACTED]

A fenti gyakorlat alapjául szolgáló 1/2010. PJE jogegységi határozat indokolásának III. pontja kifejezetten tartalmazza, hogy az időmúlásnak a polgári jogban kétféle hatása van: az igényérvényesítés elmulasztása bizonyos idő elteltével vagy magát az alanyi jogot szünteti meg, vagy az alanyi jog nem szűnik meg ugyan, de állami kényszerrel többé nem érvényesíthető. Az előbbi esetben jogvesztő határidőről, az utóbbi esetben pedig elévülésről van szó.

- (6) A Cstv. 37. § (3) bekezdése a jogvesztés tartalmát, anyagi jogi jogkövetkezményeit nem határozza meg, ugyanakkor azt a joggyakorlat és a jogirodalom egységesen úgy értelmezi, hogy a jogvesztés az alanyi (anyagi) jog, a követelés végleges megszűnését (elenyészését) jelenti, vagyis a követelés még naturális obligációként sem marad fenn.
- (7) A 4/2003. PJE jogegységi határozat indokolásának VI/2. pontja alapján az érvényesíthetőség létszakába jutott igény idővetületét szabályozó anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának a jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével áll be.
- (8) Mindezek alapján, ha a hitelező a felszámolás közzétételétől számított 180 napon belül – igénybejelentési kötelezettsége ellenére – nem jelenti be követelését és nem fizeti meg a nyilvántartásba-vételi díjat, akkor a határidő utolsó napjának elteltével alanyi joga – és az abból eredő követelése – véglegesen megszűnik, követelése még természetes kötelemként sem marad fenn. Ez a jogkövetkezmény független a felszámolási eljárás későbbi eredményétől, annak befejezési módjától, mert az anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével beáll.

A fentiek szerint 8 pontra tagolt indokolás az összes olyan érvelési elemet magában foglalja, amelyet a Kúria felhozott a panaszos jogvesztésének alátámasztására. Ezek között azonban megítélésem szerint egyetlen olyan állítás sincs, amely igazolná azt, hogy a panaszos és az adós között – jogvesztésből adódóan – már nem áll fenn szerződéses kötelem. Ennek bizonyítására a fenti pontokon végighaladva értékelem a Kúria által felhozott szempontokat:

- Az (1) pont a Cstv. 37. § (3) bekezdését ismerteti.
- A (2) pont a Cstv. 37. § (3) bekezdés szerinti jogvesztő határidő anyagi jogi jellegét szögezi le.
- A (3) pont a felszámolási eljárás megindításának joghatásaként rögzíti, hogy a felszámolási eljárás megindulása egyetlen eljárásba tereli az adóssal szembeni hitelezői követelések érvényesítését, ezért a határidő elmulasztása a követelés megszűnéséhez vezet.
 - A Kúria már ezen a ponton a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztés tartalmaként határozza meg a követelés megszűnését. A megszűnés indokaként két körülményre utal: egyfelől arra, hogy (i) a felszámolási eljárás megindulása a hitelezők előtt lezár minden más igényérvényesítési utat, másfelől arra, hogy (ii) a felszámolási eljárásba csak a jogvesztő határidőn belül lehet becsatlakozni.
 - Ennek kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy a panaszos az alapügyben mindvégig elismerte, hogy a felszámolási eljárás „alapmodelljében”, vagyis akkor, amikor az eljárás a felszámolás alá vont, fizetéseképtelen társaság jogutód nélküli megszűnéséhez vezet, a fent írt két körülmény valóban és szükségszerűen a követelés megszűnéséhez vezet mindazon követelések esetében, amelyeket joghatályosan nem vettek nyilvántartásba.

Hiszen ebben az esetben, ha létezik is a felszámolási eljárásban nyilvántartásba nem vett követelés, azt a felszámolási eljárás után nincs kivel szemben érvényesíteni, miután az adós az eljárás eredményeként – jogutód nélkül – megszűnt.

- Az alapügyben eljáró bíróságoknak azonban nem a felszámolási eljárás alapmodelljét, hanem **egy kivételes kimenetelű – a Cstv. 45/A. § szerint végződő – felszámolási eljárást alapul véve kellett a jogvesztés jogkövetkezményeit értékelniük.** E forgatókönyv szerint a felszámolási eljárásban az adós – fizetőképességére tekintettel – nem szűnik meg, hanem továbbél. Ilyen körülmények között pedig a 180 napos jogvesztő határidő elmulasztásának már nem szükségszerű és ezért nem is magától értetődő jogkövetkezménye a felszámolási eljárásban nem érvényesített követelések megszűnése, hiszen a kötelezett nem szűnt meg. Következésképpen **a Cstv. 45/A. § szerint végződő felszámolási eljárás vonatkozásában külön igazolásra szorul, hogy a jogvesztés a követelés megszűnését eredményezi.** Ilyen igazolást az érvelés (3) pontjában nem ad.
- A (4) pontban jegyzett érvelési elemből csak annyit tudunk meg, hogy egy BH szerint a nyilvántartásbavételi díjat határidőben meg nem fizető hitelezőt „a felszámolási eljárásban” nem lehet hitelezőként figyelembe venni.
 - Ezen a ponton sem jutunk közelebb a panaszos jogvesztésének megalapozásához, **miután az alapügyben eldöntendő jogkérdésre vonatkozó álláspontot a BH idézett megállapítása nem tartalmaz.** A BH csak arról rendelkezik, hogy „a felszámolási eljárásban” jogvesztést eredményez a nyilvántartásba vételi díj határidőn belüli megfizetésének elmulasztása. Arról már nem, hogy a felszámolási eljárás után megnyílhat-e a jogérvényesítés lehetősége azon hitelezők előtt, akik a felszámolási eljárásban nem vettek részt, de akiknek az adósa nem szűnt meg az eljárás eredményeként.
- Az (5) pont rögzíti, hogy a joggyakorlat töretlen a tekintetben, hogy a Cstv. 37. § (3) bekezdés szerinti jogvesztést anyagi jogi jogvesztésként értelmezi, ami – az 1/2010. PJE határozat III. pontja értelmében – azt jelenti, hogy a követelés még naturalis obligatióként sem marad fenn.
- A (6) pont az előzőt azzal toldja meg, hogy a bírói gyakorlat egységes megítélése szerint a Cstv. szerinti jogvesztés a követelés végleges megszűnését (elenyészését) eredményezi.
 - Az (5)-(6) pontokban reflektál először a Kúria az alapügy tényállására, de csak annyiban, hogy végleges elenyészést leszögezi. Az már nem azonosítható az indokolás alapján, hogy mely bírói döntések, milyen indokolással támasztják alá azt, hogy a Cstv. 45/A. § szerinti kimenetelű felszámolási eljárás esetében hogyan alakul a jogvesztés. **Így alappal feltehető, hogy a Kúria a felszámolási eljárás alapmodelljét értelmező bírói döntések alapján jutott arra a következtetésre, hogy a Cstv. szerinti jogvesztés végleges.** Ez pedig azt jelenti, hogy a Kúria érdemben nem elemezte a panaszos abból adódó speciális jogállását, hogy adósa a felszámolási eljárás alatt nem szűnt meg. Így pedig értelemszerűen arra vonatkozó magyarázat sem szerepel az érvelésben, amely a jogvesztést – ezen keresztül a panaszos Alaptörvényben biztosított jogainak korlátozását – észszerű alapokon igazolná.

- Hangsúlyozni kívánom, hogy értelmezésem szerint a jogvesztés anyagi jogi természetének kimondásából nem következik – minden további nélkül – a jogvesztés “végleges” jellege. **A jogvesztés lehet időben korlátolt is**, legalábbis a Kúria semmilyen érveléssel nem támasztotta alá ennek ellenkezőjét.
- A (7) pont csupán a jogvesztés beálltának időpontját rögzíti.
- A (8) pont nem tartalmaz új érvet, csak összefoglalja a döntés tartalmát. Megállapítja, hogy a felszámolási eljárásba joghatályosan be nem jelentkező hitelező „alanyi joga – és az abból eredő követelése – véglegesen megszűnik, követelése még természetes kötelemként sem marad fenn. Ez a jogkövetkezmény független a felszámolási eljárás későbbi eredményétől, annak befejezési módjától, mert az anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével beáll.”
- A döntés összefoglalásában olvasható **körbenforgó érvelés** is mutatja, hogy a döntésben nincs olyan indok, amely a jogvesztés végleges jellegét alátámasztaná. **A jogvesztés véglegességének elismerése ugyanis nemcsak végkövetkeztetés a Kúria érvelésében, hanem egyúttal kiindulópont (premissza) is.**

Összességében elmondható, hogy a Kúria döntése semmilyen indokkal nem racionalizálja – a józan észnek is ellentmondani látszó – döntését, amelynek eredményeként a fizetőképességnek mutató adós teljesítés hiányában, mindenféle jogkövetkezmény nélküli szabadulhat egy zálogjoggal biztosított kötelemből, pusztán azért, mert a hitelezője nem vett részt az adóssal szemben megindult, de később – okafogyottság miatt – megszüntetett felszámolási eljárásban.

Nyomatékosítani kívánom, hogy a másodfokon eljáró bíróság ítélete koherens és meggyőző érveléssel jutott a Kúria döntésével ellentétes következtetésre. A másodfokon eljáró bíróság a Kúria döntésével ellentétben végig figyelemmel volt arra, hogy a jogvesztés a felszámolási eljárás célját szolgáló jogintézmény. Ha így tekintünk a jogvesztésre, könnyen beláthatjuk, hogy a felszámolási eljárás megszűnése után a jogvesztés “fenntartása” indokolatlan.

Mindezek alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy indítványunknak szíveskedjen helyt adni.

4. A TÁMADOTT ÍTÉLET VÉGREHAJTÁSA Felfüggesztésének SZÜKSÉGESSÉGE

A Kecskeméti Járásbíróság által 3.P.20.539/2021/20. számon meghozott és a támadott ítélet által helybenhagyott ítéleti rendelkezés végrehajtásával – az egyetemleges zálogjogok ingatlan-nyilvántartásból való törlésével – a panaszos igényének kielégítési alapját vonnák el egy olyan követelés tekintetében, amelynek az elenyésztésére vonatkozó bírói döntés téves jogértelmezésen, valamint a panaszos alkotmányos jogsérelmén alapul. A zálogjogok törlésével a panaszos végleg joghátrányt szenvedne valamennyi, kielégített hitelezőhöz képest. Ezen súlyos és helyrehozhatatlan hátrány elkerülése érdekében kérjük a végrehajtás felfüggesztését.

[REDACTED]

A felszámolási eljárást követően is a felperesi gazdasági társaság tulajdonában maradtak a tárgyi ingatlanok, azaz a felszámolási eljárás az ingatlanok értékesítése nélkül tudott végbe menni. Továbbá az [REDACTED] ingatlanok a Natura 2000 Természetvédelemi Oltalom alatt álló ingatlanok, amelyek a felszámolási vagyoni részét nem is képezték. Az ingatlan-nyilvántartásba mint közhiteles nyilvántartásba bejegyzett zálogjog jelenti azt a biztosítékot, ami a panaszos végleges és helyrehozhatatlan joghátrányának elkerülését biztosítja az alkotmányjogi panasz elbírálásáig.

A bejegyzett zálogjog önmagában nem jelent elidegenítési és terhelési tilalmat, így az érintett ingatlanokat a bejegyzett teher nem teszi még átmenetileg sem forgalomképtelenné, a tulajdonos rendelkezési jogát nem korlátozza, azonban a panaszos oldalán kielégítési biztosítékot jelent arra az esetre, ha a T. Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak helyt adna.

Összességében tehát megállapítható, hogy a végrehajtás elmaradása nem okoz súlyosabb érdeksérelmet, mint amilyen a végrehajthatóság felfüggesztésének elmaradása járna.

5. NYILATKOZAT AZ INDÍTVÁNYOZÓ SZEMÉLYES ADATAINAK NYILVÁNOSSÁGRA HOZHATÓSÁGÁRÓL

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel nyilatkozunk, hogy jelen indítványban szereplő személyes adatok nyilvánosságra hozatalához nem járulunk hozzá.

Budapest, 2023. december 20.

Tisztelettel:

Dr. Mayer M. Balázs ügyvéd
Mayer M. Balázs Ügyvédi Iroda
a panaszos meghatalmazott jogi képviselője

Melléklet:

- ügyvédi meghatalmazás

[REDACTED]